

■ “Midnight Express” Rotterdam/Hiroshima¹

Wouter Kusters

De laatste tijd meed hij daglicht, en deed boodschappen enkel nog in avondwinkels. Overdag sliep hij, en na thuiskomst uit de avondwinkel begonnen zijn nachtelijke meditaties en experimenten in het duister. Hij dronk zich langzaam maar zeker tot diepere niveaus door. De laatste weken was hem veel duidelijk geworden over de kieren in de realiteit. Hij had gelezen over het geheim van de Japanse bonsaiboom. Deze floreerde wanneer je hem de straling van daglicht onthield, en bonsaikweken was niet voor niets de specialiteit van Japan, land van de rijzende zon en de go-masters.

Het was allemaal begonnen met de herontdekking van oudere muziek. Iron Maiden speelde op de achtergrond mee, de Rolling Stones ook, maar Jim Morrison duwde hem er ten slotte doorheen, richting Einstürzende Neubauten, die zouden optreden in Night Town in Rotterdam. Zijn bril hoefde hij niet meer op te zetten om scherp te kunnen zien, *hij zag alsof alles geslepen glas was*.

Zijn blik werd niet langer afgeleid door valse fall-out. Hij werd zwarte havik en witte slang ineen. Hij begon zijn zwarte wollen trui weer te dragen, die met die gaten. De zwarte woldraden omhuldigden hem en draaiden in gedachten rondom, linksom, rechtsom en binnendoor. Hij had balen zwarte wol in huis gehaald, en was aan meta-go begonnen. Het was alsof hij opnieuw was ontwaakt uit een lange dogmatische sluimer. Hij beseftte dat de mens eigenlijk een nachtdier was. Je kon alleen ontwaken in en uit het zwart. Het gewone daglicht was een uitvinding van de elektriciteits-vretende machines, producenten van weerlicht en *blitzkrieg*.

Op Discovery Channel zag hij een programma over anti-solaire levensvormen. In het diepste duister van de oceaan hadden Japanse onderzoekers een nieuwe

¹ Dit stuk is een aangepast fragment uit *Filosofie van de waanzin* (Lemniscaat, 2014). Ik heb het geschreven ter nagedachtenis aan Wim Maljaars, die op dinsdag 2 september 2008 voortijdig stierf in de isoleercel van een psychiatrische inrichting in Amsterdam. Ik heb Wim niet persoonlijk gekend, maar hem wel gezien in een documentaire over zijn leven. Wim Maljaars hield van de muziekgroep Einstürzende Neubauten. Hij beoefende op hoog niveau de Japanse denksport Go en was geïnteresseerd in politiek, geschiedenis, de Tweede Wereldoorlog en de werking van kernwapens.

vorm van leven ontdekt. De energie die het leven daar *deep down* gebruikte, stamde niet van de zon, maar van het binnenste van de aarde. Uit de warmte van het vulkanisch lava van de binnenaarde haalden terrabacteriën hun duistere energie. Met deze nog onbestraalde energie zou de bloedschande kunnen worden uitgewist en de Japanse vlag eindelijk schoongewassen.

Daarna schakelde hij steeds vaker over op Japans, en zette hij zijn go-vaardigheden in op radioactieve wijze. Hij draaide aan de zenderknop van de radio en stapte over naar andere kanalen. Zo genereerde hij een opening in het besmette veld, waardoor hij naar binnen kon treden tot in het middelpunt van de rode cirkel om daar contact tot stand te brengen.

Hij voerde de Japanse programma's uit en ging op zoek naar verwante anti-materie. Hij merkte dat je in veel diepere frequenties kon onderduiken wanneer je van het warmbloedige zoogdierenbrein overging op het koudbloedige reptielenbrein. Dan bereikte je een olieachtige gelaagdheid die zich onder continenten en over miljoenen jaren heen uitstreckte. In de diepte van de zwarte zee probeerde hij kristallen te ontdekken die immuun waren voor straling. Hij tekende de vormen van deze kristallen na en noteerde hun frequenties, hun vindplaats en het tijdstip van de nacht. Met deze onderzoeksdata zou hij bij het concert van Einstürzende Neubauten definitief kunnen stralen.

Op de dag van het optreden nam hij iets na zessen de trein. Het concert begon pas na tien, maar zo had hij nog ruim de tijd om de situatie in de Nachtstad te verkennen. In de trein reisde hij incognito, in warmbloedige mensengedaante. Dat moest wel in de Amerikaans-astrale zone, hier moesten data matchen, anders werd je gesnapt. Hij moest met een OV-kaart reizen met een foto die overeen moest stemmen met zijn beeld in de spiegel.

Om zichzelf te ontlasten, had hij zijn geheimen gedementaliseerd en uitwendig in zijn tas gestopt. In het buitenste vakje bewaarde hij zijn OV-kaart, zijn paspoort en genoeg geld om de nacht door te rollen. In het binnenvak had hij zijn reis-go-spel gedaan. In plaats van go-stenen gebruikte hij bonzainoten waardoor het spel veranderde in meta-go. In het geheime diepste vakje van zijn tas bewaarde hij zijn document met kristaltijden, een zakwoordenboek Nederlands-Japans/Japans-Nederlands en natuurlijk zijn entreekaartje om 'binnen' te komen.

Na aankomst op Rotterdam Centraal, gaf hij zijn kaartje aan de eerste geüniformeerde die hij buiten de trein tegenkwam en vroeg hem hoe laat 'het zou beginnen'. De wat korzelige NS-medewerker zei: 'Dat weet ik niet, ik ben niet van de VVV, hier moet je niet wezen.' Hij moest dus verder, dieper de nachtstad

in, en liep op zijn automatische piloot naar de binnenstad. Door de komst van Einstürzende Neubauten was Rotterdam getransformeerd tot nachtstad. Je zag het al aan de manier waarop de mensen zich doelgericht voortbewogen. Ze leken wel gebiologeerd. Als motten door een nachtlamp werden ze aangezogen door het zwarte gat in het hart van de stad. Hij zag hoe hun ogen zich richtten op het middelpunt van de rode cirkel. Er verscheen een glimlach die bevroor van buiten maar hem van binnen verwarmde. Hij wist nu, sterker dan ooit, van opdracht, doel en richting. Het was alsof hij jarenlang vastgeplakt had gezeten in kauwgom of stroperigheid. Alsof het elastiek steeds verder was uitgerekt, geknapt, en hij nu werd gekatapulteerd naar de anti-solariteit: de aarde in, met haar kern van zwart vuur. Het waren de tentakels van de zon geweest die hem zolang in het lichtweb hadden vastgehouden.

Toch had niet iedereen hetzelfde doel voor ogen. Er liepen nog een flink aantal 'overblijvers' rond, mensen van het daglicht die met neergeslagen blik hun weg zochten. Dat waren de onwetenden: zij wisten niet dat de zwarte tijd was aangebroken - zij geloofden nog in de mythe van gisteren - en er kwamen er steeds meer op straat naarmate hij het centrum naderde. Hij tuneerde daarom in op meta-go. Zwart was begonnen, zoals gebruikelijk in go. Zwart had een 'nachtdeken' neergelegd, waaronder Blixa Bargeld, de zanger van Einstürzende Neubauten, de nieuwe gebouwen van de nachtstad had bedekt. Hij grinnikte, het was een zet van een ware meta-go-master om Blixa en de Berlijners naar de nachtstad te halen. Bij wijze van knipoog pakte hij een paar bonsainoten uit zijn tas en wierp deze naar de overblijvers. Oei, dat had hij beter niet kunnen doen, ja, ze hadden gelijk, je moest niet spotten met dit soort aangelegenheden. Kijk maar wat er op die bordjes staat. Rond, wit met een rode rand, blauw, pijlen, driehoeken, stralend van reflectielicht. De verkeersborden waren in de nachtdeken geprikt als brutale wit-Amerikaanse meta-go-zet. Maar game was not over! De zwarten zouden terugslaan! Daartoe stelde hij zich in op de scannerfunctie, overzag straat, lucht, mens, ding en vogels, en deelde alles op in zwart- en wit-pixels. Kleuren prismatiseerde hij tot kristalpatronen, en deze synthetiseerde hij met behulp van zijn meta-go-strategieën. Voedingsbodem en energieleverancier hierbij waren de Einstürzende Neubauten, waarmee hij inwendig meedeinde en uitwendig meeneuriede.

Toen synchroniseerde hij de kristallen in vier dimensies en zette in: Go! Zijn meta-go-zet had effect. Het aantal go-ogen groeide; loop- en vlieggangen werden gestroomlijnd, licht werd nader gedempt, schelle stemmen verspreidden zich tot geroezemoes. Ja, hij was goed bezig in de Nachtstad, maar hij moest verder. Nog dieper meta-go in, hij moest nu echt *underground*. Blixa Bargeld was

daar al sinds mensenheugenis. Hij liep naar het bord met de grote M en daalde de trappen van de metro af, als een artiest in de showbizz. Het was als een thuiskomst in de binnenaarde onder gelijkgestemden. Ze zagen hem, hij werd gescand en herkend. Hij was weer een niveau dieper, het doel kwam nader en nader. Er was een overgang voelbaar onder de grond: in temperatuur, in pixels, in zwart/wit-verhoudingen, in beweging en in mimiek. Alles was onderling afgestemd. Ze waren één grote familie geworden. Ze waren anti-solaire wezens, in een stralingloze, lichtloze biotoop. De overgang verliep muzikaal. Het concert was binnenaards begonnen en werd een wereldconcert. Ze speelden alles door elkaar. Hij hoorde hun stemmen door de metrogangen opklinken.

Hij was nu geheel ondergronds, sub terra cognita, beschermd tegen de *fall-out*, en deel van het anti-geheel geworden. Hij kon nu eindelijk zijn mensengedaante afstropen en zijn nachtwezen ontpoppen. Hij deed zijn dagjas uit en propte hem in de dichtsbijzijnde prullenbak. Metaal van de *terminator* kwam in zijn geest, en de zwarte wollen trui ritselde om zijn lichaam. Hij liep naar de metropoortjes, waar in deze zone de knoppen zaten. Hij stemde met de muziek mee. In de poortjes zat een gleuf. Natuurlijk! De geüniformeerde op het station hoorde er ook bij! Pas hier hoefde hij zijn ticket te laten zien. Hij propte zijn kaartje in de poort, maar er gebeurde niets. Hij duwde tegen het poortje, maar dat ging niet open en het rode ronde lampje bleef branden. Even later begon het te knipperen. Alarm Rood. Hij was dus niet onopgemerkt gebleven. Twee medezwarten losten hem aan de linkerkant af, en passeerden het poortje moeiteloos. Waarom ging het zijne niet open? De muziek ontstemde zich scherp. Wit begon krachtig op te spelen. Hij hoorde Amerikaanse accenten, en om een verdedigingslinie op te trekken praatte hij Japans terug.

Wit zette steeds zwaardere middelen in. In het winkeltje rechts zag hij twee mannen in lichte gewaden hem aanstaren, en in de verte hoorde hij meeuwen 'Enola Gay' roepen. Het was weer zover, wit probeerde de grote verdwijntruc weer! Dit had hij eerder meegemaakt: hij zat weer klem in de vicieuze cirkel in de vorm van een point of no return.

Uit de metrogangen kwamen witte draadwormen: uitgerekte schelle krenten, liftend op kleurige kralen, grote letters op reclametasjes, een weefsel van bliken en mimiek. Hij werd ingesponnen in de ogen van wit. Het wereldwijde web draaide om hem heen. Hij mobiliseerde verwoed wat nog ongerept en onbestraald was. Hij pakte zijn zakje met bonsainoten uit zijn tas en strooide ze in het rond, hij prevelde binnensmonds Japans Breaking News: Tokyo Radio Actief Nacht Samoerai Twee Rode *Echgo's* Nasi Nazi Hiroshima. De rode cirkel was

nauwelijks nog in bedwang te houden. Het dijde uit, een rode druppel vloeide over een gloeiend metalen poortje. Hij stuitte op cirkels waar hij ook dacht. Hij wierp ver af, maar zijn projectielen keerden terug als boemerangs. Concentratie op ondeelbaar zwart lokte aanvallen van wit schuim uit. Japan zong door de Rotterdamse metro. Hij huiverde: het nucleair licht had de Japanse vlag voor eeuwig besmet, had Japan in een labyrint van meta-go-lijnen veranderd. Wie nu nog go speelde, speelde in bloed. Het bloed was bestraald en mocht nooit meer de grond raken. Blut im Luft. Het was een luchtoorlog. Met Blixia in zijn keel zette hij door de metrogangen zware luchtgolven in, maar dit hield de rode regen niet meer tegen. Ondergronds bezonk rood binnenaards. Het bloed zonk wanneer men niet zinken kon. Rode en witte lijnen realiseerden zich en vielen aan. Vignetten, nabije ogen, mensen in en uit massa. Zijn longen lieten los, zijn stem trilde na, zijn hart liep overhoop, zijn ledematen ontleedden zich, rood droop over de plaat. Het werd stil, alleen de meeuwen bleven jennen. De lucht werd dik als stroop, er kropen armen en metalen buizen rond hem heen en die trokken strak aan. Klikklak ging het slot, hij kon geen kant meer op en werd geboeid afgevoerd. Het volgende ondergrondse station zou de isoleercel zijn, waar zijn beweging definitief gestopt zou worden door een aanval in de kern.